

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžr/121/2014
Identifikačné číslo spisu: 4014200382
Dátum vydania rozhodnutia: 14.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Kováčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4014200382.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Jozefa Hargaša, v právnej veci navrhovateľky: H., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XXX, ako právna nástupkyňa T., nar. 11.2.1929, zomr. XX.XX.XXXX, proti odporcovi: Okresný úrad Nitra, Pozemkový a lesný odbor, so sídlom Štefánikova trieda 69, Nitra, za účasti: 1. Slovenský pozemkový fond Bratislava, so sídlom Búdková cesta 36, Bratislava, 2. Obec Výčapy-Opatovce, o návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporcu č. 2014/002970-155/04-R-IV. zo dňa 28.2.2014 o odvolaní pôvodného navrhovateľa T. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sp/36/2014-41 zo dňa 29. júla 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sp/36/2014-41 zo dňa 29. júla 2014 v spojení s opravným uznesením č. k. 19Sp/36/2014-59 zo dňa 22.septembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie odporcu č. 2014/002970-155/04-R-IV. zo dňa 28.2.2014, vydané v reštitučnom konaní o nároku oprávnenej osoby, T. (ďalej len „navrhovateľ“), vedenom podľa zák. č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom.

T., bol uznaný za oprávnenú osobu v zmysle § 2 ods. 1 a § 2 ods. 2 písm. c) zákona vo vzťahu k nehnuteľnostiam vedeným v PK vl. XXXX, parc. č. 282, ako záhrada a hospodárske stavisko, celková výmera 4949 m², vyvlastnená výmera 400 m², vlast. podiel 1/1 (zákonná prekážka vydania: parcela EKN 282/2 miestna komunikácia, LV č. XXXX, Obec Výčapy - Opatovce), PK vl. XXXX, parc. č. 413/1, roľa, celková výmera 34388 m², vyvlastnená časť 144 m² a 945 m² , podiel 1/1 (zákonná

prekážka vydania: cintorín 413/5, dom smútku a dvor 413/6, LV č. XXXX, Obec Výčapy - Opatovce). Vzhľadom na existenciu zákonných prekážok vydania nehnuteľností v zmysle § 6 ods. 1 písm. b) a d)mu bolo za tieto nehnuteľnosti priznané právo na náhradu v zmysle § 6 zákona, nakoľko pozemky boli po prechode vlastníctva na štát zastavané.

Navrhovateľovi ďalej nebolo priznané vlastnícke právo ani právo na náhradu k častiam nehnuteľností v k. ú. Výčapy - Opatovce vedeným v pozemkovej knihe, Pk vl. XXXX ako parc. č. 282, záhrada a hosp. stavisko, celková výmera 4949 m², časť 216 m² zastavaná plocha -sklad a ďalej zapísaným v Pk vl. XXXX parc. č. 412, les, celková výmera 5125 m², časť 2052 m² predaná - vodné dielo, z dôvodu, že nespĺňa podmienky § 1 zákona 503/2003 Z. z. ktorý upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré tvoria poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond a § 3 obsahujúceho ako podmienku preukázanie prechodu vlastníctva k pozemku na štát alebo na inú právnickú osobu niektorým zo stanovených spôsobov.

Odporca v napadnutom rozhodnutí podrobne odôvodnil priznanie postavenia oprávnenej osoby pôvodnému navrhovateľovi, vzhľadom na preukázanie prechodu vlastníckych práv k dotknutým pozemkom. Ohľadne nehnuteľností, za ktoré bola priznaná náhrada, poukázal na riadne preukázané zákonné prekážky navrátenia vlastníctva v zmysle § 6 písm. b) a d) zák. č. 503/2003 Z. z. (miestna komunikácia, cintorín, dom smútku) a odôvodnil vyriešenie preukázaného reštitučného nároku cestou priznania náhrady. V prípade nehnuteľností, kde navrhovateľ nebol úspešný odôvodnil nemožnosť priznania reštitučného nároku k pozemku parc. č. 282/3 o výmere 216 m² pod budovou sila (sýpky na skladovanie obilia) tým, že sa nejedná ani o poľnohospodársky ani o lesný pôdny fond, už v čase prechodu na štát sa jednalo o zastavaný pozemok. K ďalšej nehnuteľnosti uviedol, že v konaní zabezpečenými dokladmi bolo preukázané, že les na parc. č. 412 vo výmere 2052 m² toho času zlúčený do KN parciel 860/5, 860/6, 860/7 bol pôvodnou vlastníčkou Štefániou Dlábkovou odplatne prevedený na Slovenský vodohospodársky podnik š.p. za účelom výstavby vodného diela. Na základe žiadosti právnej predchodkyne navrhovateľa jej bola vyplatená suma v zmysle platnej vyhlášky.

Krajský súd v odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku poukázal na vykonanie rozsiahleho šetrenia a v celom rozsahu sa stotožnil s právnym vyhodnotením zistených skutočností vykonaným odporcom. Odvolacie dôvody pôvodného navrhovateľa nepovažoval za relevantné a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Opravným uznesením č. k. 19Sp/36/2014-59 zo dňa 22.9.2014 odstránil chybu v písaní týkajúcu sa identifikácie parcely v odôvodnení rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ ktorý uviedol, že trvá na pôvodne podanom odvolaní, namietal odignorovanie jeho námietky po stránke súdnoznaleckej, pôdnoznaleckej a vecnej. Žiadal, aby Najvyšší súd zrušil listy vlastníctva obce na parcely č. 282/2, 282/3, 413/5, 413/6 a vrátil ich pôvodnému majiteľovi. Zároveň žiadal doplatiť rozdiel ceny na parcelu 412 vo výmere 2052 m² za adekvátnu cenu a odstrániť VN z parcely 413/18, 413/19, 413/20 vedúce ponad dvory a záhrady. Bez navrátenia parciel (obecná komunikácia na parcele 282/2 a plocha pod sýpkou 282/3) nie je možné objekt rekonštruovať na autoopravovňu v prízemnej časti a nadzemnej na obytné priestory pre vnukov. Posudok považuje za diskriminačný. Uviedol že: „Tzv. neexistujúci cintorín parcela 413/5 a 413/6 žiadam odstrániť, parkovisko pred novovybudovaným sídliskom kde sú na to priestory.“

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. K parcele 282/3 zdôraznil, že už v čase znárodnenia (prechodu vlastníctva na štát) bol pozemok zastavaný, nespĺňa preto podmienku § 1 zák. č. 503/2003 Z. z. Časť parcely 412 vo výmere 2052 m² prešla na základe odpredaja od právnej predchodkyne navrhovateľa do vlastníctva Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p., pričom pôvodnej vlastníčke bola vyplatená náhrada podľa platných právnych predpisov, uplatnenie reštitučného nároku je preto v rozpore s ust. § 3 zák. č. 503/2003 Z. z. Parcela č. 282/2, vedená v PK ako cesta nemôže byť vydaná pre zákonnú prekážku, nakoľko vznikla odčlenením z parcely evidovanej ako záhrada a hospodárske stavisko, bola za ňu priznaná náhrada. Parcela č. 413/5 je evidovaná ako ostatná plocha, využívaná ako pozemok na ktorom je cintorín, preto nemohla byť vydaná a bola za ňu priznaná náhrada. Parcela č. 413/6 je evidovaná ako zastavaná plocha

(dom smútku) a nádvorie, preto nemohla byť vydaná a bola za ňu priznaná náhrada.

Účastníci konania Slovenský pozemkový fond a Obec Výčapy-Opatovce sa k odvolaniu nevyjadrili.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V priebehu odvolacieho konania navrhovateľ T. dňa XX.XX.XXXX zomrel, podľa uznesenia Okresného súdu Nitra 10D/310/2013-24, D/not. 184/2016 sa na základe dohody dedičov stala univerzálnou dedičkou manželka H. nar. XX.X.XXXX. Vzhľadom na úmrtie navrhovateľa v súdnom konaní Najvyšší súd na základe právnej úpravy § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 107 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. pokračoval v konaní s univerzálnou dedičkou, H., ako právnu nástupkyňou v procesnom postavení navrhovateľky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c ods. 1 prvá veta OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo. Dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozhodol rozsudkom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 prvá veta v spojení s § 250l ods. 2 OSP a § 214 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP). Deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP).

Predmetom súdneho preskúmania v prejednávanej veci je rozhodnutie odporcu, ktorým nebolo vyhovené uplatneniu reštitučných nárokov navrhovateľa, nakoľko oproti jeho žiadosti o vydanie nehnuteľností bola časť nároku (parc. č. 282 v súčasnosti miestna komunikácia a 413/1, 413/5 - cintorín a pozemok pod domom smútku a nádvorie) bola vyriešená priznaním práva na náhradu v celom rozsahu. Reštitučný nárok uplatnený k ďalším častiam nehnuteľností (parc. číslo 282 vo výmere 216 m² zastavaná plocha pod skladom a parc. č. 412 vo výmere 2052 m² - predaná časť lesa, t. č. súčasť vodného diela) nebol priznaný pre nesplnenie podmienok ust. § 1a §2 zák.č.503/2003 Z.z.

Podľa § 1 zák. č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom,
Tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. 1)

Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, 2)
- b) lesný pôdny fond. 3)

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom

Povinnými osobami sú právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona majú k pozemku vo vlastníctve Slovenskej republiky právo hospodárenia alebo právo správy, a poľnohospodárske družstvá.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom

Vlastníctvo k pozemkom alebo k jeho častiam nemožno navrátiť, ak

- a) pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby okrem povinnej osoby (§ 4 ods. 1),
- b) na pozemku sa nachádza cintorín,
- d) pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný,

Najvyšší súd Slovenskej republiky, viazaný rozsahom odvolania, preskúmal rozsudok krajského súdu, pričom nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov

spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v jeho odôvodnení, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s rozsudkom krajského súdu stotožňuje v celom rozsahu a na zdôraznenie jeho správnosti považuje za vhodné doplniť nasledovné:

Procesná požiadavka na zrušenie listov vlastníctva obce na parcely č. 282/2, 282/3, 413/5, 413/6 Najvyšším súdom SR ako súdom odvolacím nemá žiadne opodstatnenie v platnom práve. Dôvodné nie je ani spochybňovanie správnosti na nich zapísaných údajov. V zmysle písomného vyjadrenia Obce Výčapy -Opatovce zo dňa 14.7.2014, opierajúceho sa aj o predložené listy vlastníctva a fotodokumentáciu je miestna komunikácia na parcele 282/2 nepriechodná z dôvodu osadenia brány navrhovateľom, pričom z dôvodu tejto nepriechodnosti nie je možná ani údržba odvodňovacieho rigolu dažďových a odpadových vôd (súčasť protipovodňového systému). Sám navrhovateľ na pojednávaní pred krajským súdom dňa 20.5.2014 uviedol, že cestu užíva on, charakter pozemku ako miestnej cesty teda spochybnený nie je. K zastavanej ploche parc. č. 282/3 taktiež nie je preukázaný reštitučný nárok, nakoľko zákon č. 503/2003 Z. z. umožňuje za stanovených podmienok reštituovať iba pôdu tvoriacu poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond, ktorá nebola vydaná podľa predchádzajúcich právnych predpisov. Navrhovateľ mal možnosť domáhať sa vydania tejto pôdy podľa zák. č. 229/1991 Zb. V prípade, ak tak neurobil (Oznámenie OÚ v Nitre zo dňa 1.6.2001) nadobudnutie vlastníckeho resp. obdobného práva k pozemku, na ktorom sa nachádza sýpka nadobudnutá do vlastníctva zmluvou zo dňa 12.11.2006, si musí vyriešiť iným zákonom predvídaným spôsobom. Pozemky súčasné parc. č. 413/5 a 413/6 v rozsahu prináležiacom navrhovateľovi prešli na štát bez právneho dôvodu, avšak nakoľko sa na nich nachádza cintorín a dom smútku, zriadený podľa príslušných ustanovení stavebného zákona, táto skutočnosť predstavuje prekážku vydania veci v zmysle § 6 ods. 1 písm. b) zák. č. 503/2003 Z. z. Vo vzťahu k tejto skutočnosti je irelevantné tvrdenie navrhovateľa, že v obci sú aj iné, podľa neho vhodnejšie pozemky, resp. že ak sa momentálne cintorín so zriadeným domom smútku nevyužíva v celom rozsahu na pochovávanie, mal by mu byť pozemok resp. jeho časť vydaný. Nie je možné uprednostniť ochranu práv navrhovateľa na obhospodarovanie neoprávnene vysadených ovocných stromov (vyjadrenie Obce Výčapy -Opatovce zo dňa 14.6.2014) a vybudovaní autoservisu a bývania pre vnukov na cudzom pozemku, pred verejným záujmom na zabezpečenie potrebných kapacít obecného cintorína, čo je úlohou obce v zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Dodatočná požiadavka na odstránenie VN z parciel 413/18, 413/19, 413/20 nijako nesúvisí s účelom reštitučného konania.

Čo sa týka požiadavky na doplatenie rozdielu ceny na parcelu 412 vo výmere 2052 m² za adekvátnu cenu, je treba uviesť, že parcela 412 vedená už v PK vložke č. 1066 ako les Konopnice o výmere 5215 m² bola v tejto výmere odpísaná do PK vložky 1127 ako les Konopnice, jej časť o výmere 2052 m² je zlúčená do vyššieuvedených KN parciel 860/5, 860/6, 860/7 a zapísaná na LV č. XXX ako ostatné plochy a vodné plochy vo vlastníctve Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina. Súčasťou administratívneho spisu je list pôvodnej vlastníčky T. zo dňa 4.8.1971, ktorým súhlasila s odpredajom parcely č. 412 o výmere 2052 m² so žiadosťou o náhradu podľa platných smerníc v sume 820,80 Kč. Tým je preukázaný právny titul prevodu a za situácie, keď nijako relevantne nebol tento titul spochybnený, nemá žiadnu právnu oporu vyššieuvedená požiadavka na doplatenie rozdielu medzi vyplatenou cenou a navrhovateľom nešpecifikovanou „adekvátnou“ cenou.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel odvolací súd k záveru, že odporca rozhodol o žiadosti navrhovateľa zákonným spôsobom, keď vec správne právne posúdil, a preto aj krajský súd rozhodol vo veci v súlade so zákonom, keď napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP a s § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd so zreteľom na výsledok odvolacieho konania podľa § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP tak, že ich náhradu účastníkom konania nepriznal, nakoľko navrhovateľ nebol v odvolacom konaní procesne úspešný a odporcovi ani ďalším účastníkom súdneho konania zákonný nárok na ich náhradu vzhľadom na právnu úpravu nevznikol.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.